

A woman with long dark hair is shown from the chest up, wearing a white, sleeveless, form-fitting dress and a long pearl necklace. She is looking down and to the right. The background is a blurred cityscape at night, with a building featuring lit windows visible on the right. The overall lighting is soft, highlighting the woman's dress and necklace.

*Elina
Vahvaselkä
Kolmesti
viety
sielu
Tammi*

*Elina
Oahvaselkä
Kolmesti
viety
sielu*

Lammi • Helsinki

Lainaukset *Raamatusta*:

- s.189 ja 193 Psalmi 18 (18:3–6, 18:14–15, 18:39), s. 195 Kirje roomalaisille 12 (12:18),
s. 195 Kirje efesolaisille 4 (4:31–32), s. 195 Luukas 6:27, s. 281 Kirje efesolaisille 4 (4:31),
s. 281 Luukas 6:35 (Suomennos: Kirkon keskusrahasto, Pieksämäki 2004.)

Lainaukset ja maininnat lauluista:

- s. 202 *I Want to Break Free*. Queen. Säv. ja san. John Deacon. 1984. EMI Records.
s. 205 *Bohemian Rhapsody*. Queen. Säv. ja san. Freddie Mercury. 1975. EMI Records.
s. 209 *Body and Soul*. Billie Holiday. Säv. Johnny Green,
san. Edward Heyman, Robert Sour ja Frank Eyton. 1940. Columbia Records.
s. 210 *Paint It Black*. The Rolling Stones. Säv. ja
san. Mick Jagger ja Keith Richards. 1966. Decca Records / London Records.
s. 216 *Jack, I'm Mellow*. Trixie Smith. Säv. ja san. Gundy ja House 1938.

Ensimmäinen painos

© Elina Vahvaselkä ja Tammi, 2026

Tammi on osa Werner Söderström Osaakeyhtiötä.

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

Graafinen suunnittelu: Laura Lyytinen

ISBN 978-952-04-7508-6

Painettu EU:ssa.

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut: tuotevastuu@tammi.fi

*Omistettu heille,
jotka ovat joskus tunteneet olevansa
eksyneitä sieluja kalamaljassa
tai perheen mustia lampaita*

OSA 1

I ~ ELLA

katto vuotaa
en halua edes tietää mitä
yläkerran zombi
on valuttanut sitä joka tapauksessa paljon
sen täytyy olla jotain luovaa
talossa, jossa on kantovesi

(ei siis elävä kuollut -zombi
zombiksi täällä tulee lopulta se
joka väsy yrittämään muuta
ja vetää valkoista puuteria nenään)

mytologiat ovat yksi iso pettymys
jos minulla olisi siivet
(niissä ei olisi höyheniä
vaan mustaa nahkaa
kullatut kärjet ja punaista tyvessä)
en epäröisi lähteä paikasta
jossa meidät on aidattu
järjen tuolle puolen

valvojat tarkkailevat meitä
voisimme rikkoa heidät
kukaan ei kysy, teemmekö niin
ainakaan kaikki meistä eivät

(not all men)

minäkin pelkäsin kaltaisiani
ennen kuin minusta tuli sellainen
elämä on sillä tavalla hassua

en väitä, etteikö olisi syytä pelätä
Lemin kaltaisia on koko ajan enemmän
musta kuplii aina sitä sakeammin
mitä enemmän pataa sekoittaa
mitä vähemmän sinne lisää ruokaa

jos tuolla hyvin hyvin alhaalla
on olemassa *se* paikka
viehättävä punainen luolasto
ehkä me olemme sieltä kotoisin
jos niin on, ymmärrän kyllä
miksi ansaitsemme tämän

kukaan ei tiedä
kaikki vain olettavat
koska niin on tapana tehdä
mitäs siitä nyt tulisi, jos maailmassa
säännöt tehtäisiin ajannukaisesti

2 ~ SAM

Olin kymmenen sekunnin päässä vaikeuksista. Seinän kokoisesta lasi-ikkunasta erotin Oton heijastuksen. Hän pudisteli päätään. Muut ahjolaiset seisoivat luokassa kuin marmoripatsaat, kaikki identtisissä valkoisissa kauluspaidoissaan, liiveissään ja ruskeissa prässihousuissaan. Osa tuijotti minua kuin olisin juuri allekirjoittanut oman kuolemantuomioni, osa oli kuin mitään erikoista ei olisi meneillään. Rehellisyyden nimissä ei tämä harvinaista ollutkaan. Voisinpa sanoa, että oli.

”Peru sanasi, Samuel.”

Sam. Minä olen Sam.

Hieraisin hikisiä käsiä housuihini. Katsoin Elielin jäykistyneiden hartioiden ohi opettaja Liikasen kasvoja. Ne tummuivat asteittain, ja mietin, pääsisimmekö tänään mataranpunaiseen saakka. Hänen takanaan oli seinään heijastettu Raamatun lainaus, jonka yläpuolella oli roomalaisittain numeroitu kello. Olin ratkennut viisi minuuttia ennen tunnin päättymistä.

Viisi. Pirun. Minuuttia.

Olin idiootti.

Käteni puristuivat nyrkkiin, mutta suuni aukesi kuin itsestään.

”Miks? Onko se sana jotenkin kirottu? Demoneistahan me tässä puhutaan, niin että miksi sitä sanaa ei saisi sanoa?”

Mariela tai joku muu henkäisi. Vilkaisin olkani yli. Otto katsoi minua kulmiensa alta terävästi. *Etkö sä osaa pitää turpaasi kiinni?* katse kysyi. Kohautin olkiani. Demonien mainitseminen sai omankin sykkeeni nousemaan.

Laskin katseeni yhteiskatsomuksen kirjaan, vaikka se oli miltei yhtä inhottava kohde silmille kuin Liikanen. Kirjan teksti oli pientä ja tiivistä syheröä, jota oli vaikea lukea. Sivut repeilivät käsissä yhtä herkästi kuin Raamatussa.

Nahkatuoli narahti. Liikanen nousi, käveli Elielin ohi ja pysähtyi eteeni. Plakkihönkä sai silmäni vetistämään.

”Vuoden 2032 kirkolliskokous ja siitä syntynyt liike on *ainoa* syy sille, että jokainen teistä valonjäsenistä saa käydä tänä päivänä ahjoa”, Liikanen sanoi. ”Etkö sinä arvosta sitä yhtään?”

”Arvostanhan mä”, sanoin. Ilmeisesti minulla oli sittenkin piiru itsesuojeluvaistoa jäljellä, enkä alkanut mollata valosieluisuusliikettä Liikasen edessä. Hiljaa en silti malttanut olla. Nostin leukaani hitusen.

”Kysyt, mitä me tiedetään ulkomaiden sielunlaeista, ja mä vaan huomautin, että jossain päin maailmaa uhrataan demoneja. Siis jossain, missä on syntynyt valosieluisuuden ääriliikkeitä ja sellaisia.”

Raivo näytti tukkineen Liikasen suun. Minulle ei valitettavasti koskaan käynyt niin. Kehoni jäättyi tiukassa paikassa, mutta suuni ei koskaan. Se oli paha juttu ja täysin päinvastainen kuin Zackilla, jonka nyrkit puhuivat hänen huultensa puolesta turhankin herkästi. Avasin siis suuni uudestaan.

”Suomessahan yksityishenkilöt eivät saa tappaa dem-”

”Hiljaa!” Liikanen karjaisi. Jotain roiskahti poskelleni.

Kellon tikitys oli uskomattoman äänekästä. Kukaan ei edes hengittänyt. Maria, Mariela ja Mariaana olivat jähmetyneet paikoilleen. Eeva ja Raakel pyörittelivät silmiään. Elielin niska punoitti ihan kuin Liikanen olisi huutanut hänelle. Liikanen kohotti etusormensa lähelle nenääni. Siiraimiini upposi tuulahdus 40 vuotta vanhaa partavettä.

”Varoitus”, Liikanen sanoi vapisevalla äänellä. Säikähdin, vaikka olisi se kai pitänyt arvata. Tämä oli toinen varoitukseni. Ajattelin äitiä ja isää istumassa samassa huoneessa johtaja Penttilän kanssa. Jos äiti hoitaisi taas suurimman osan puhumisesta, siitä tulisi sen sortin kärsimysnäytelmä, että mieluummin istuisin vaikka Idänportin kvisition piinapenkissä. Äidin ääni kaikui korvissani.

Hän on holtiton, kuriton ja vastuuton, Johannes! Mikset pane häntä kuriin?

Ei, kolmatta en voisi saada.

Isä pysyi aina rauhallisena, muttei koskaan puolustanut minua tai yrittänyt vetää äidin sanoja takaisin. Isä konfliktissa oli yhtä todennäköinen skenaario kuin nallekarhu nyrkitappelussa. Kurkkuni tuntui hetki hetkeltä ahtaammalta.

”Varoitushan on tosi kiva juttu”, sanoin.

Otto päästi pienen, pettyneen huokauksen.

”Ulos”, Liikanen vastasi.

Heilautin laukun olalleni enkä vilkaissut ketään silmiin. Läimäytin oven kiinni perässäni samalla hetkellä, kun kello soi tunnin päättymisen merkiksi. Joskus minusta tuntui, että olisi ollut helpompaa opiskella toisluokkaisia ja demoneja vilisevässä koulussa kuin ahjossa, jossa oli yksi ainoa Liikanen.

Painoin ahjoasuun kuuluvan ruskean lätsän päähäni. Tuupin tieni hälisevien ihmisten ohi ja ehdin portaikkoon ensimmäisenä. Alemmista kerroksista kantautuvat äänet kielivät siitä, että kutakuinkin kaikki olivat lähdössä kotiin yhtä aikaa. Minun olisi ehkä pitänyt odottaa Ottoa, mutta juuri nyt en pystynyt siihen.

Liikanen ja muut opettajat halusivat, että demoneja kutsuttiin sieluttomiksi, mutta harva ikäiseni teki niin. Lipsautin usein väärän sanan väärässä paikassa, joskus vahingossa, joskus tahallani. Moni luokkatovereistani luuli, että sanoin aina mitä ajattelin. He olivat väärässä. Sanoin paljon asioita, jotta en sanoisi sitä, mitä ajattelin. Joskus se onnistui, joskus ei.

Ehdin hölkätä valkoisia kiviportaita katutasoon saakka ennen kuin puhelin värähti taskussani. Viesti oli Liikaselta. Vaikka olin aika huonomuistinen, tämän mantran osasin jo ulkoa.

Kolmen viikon mittausajanjaksolla Samuel on saanut toisen varoituksen. Muistutan, että kolmannen jälkeen meidän on pyydyttävä teitä paikalle kurinpitokokoukseen keskustelemaan Samuelin opiskelumotivaatiosta ahjossa. T. Ahjon Suurin Ulostekasa Markus Ala-Liikanen. (Oma lisäykseni, tietenkin.)

Äiti olisi raivoissaan. Isä olisi pettynyt. Selma olisi vahingoniloinen.

”Helvetti”, sähähdin ja tönäisin lasioven auki.

Kuumankostea ilma muodosti paksun massan, joka sai kauluspaidan liimautumaan hetkessä ihooni. Jos ahjossa oli jotain hyvää, niin se oli ilmastointi. Tosin sekin oli tullut pikkukaupungin ahjoon monta vuotta myöhemmin kuin Suur-Helsinkiin, jossa kauttaaltaan aurinkopaneelitetut

rakennukset olivat olleet arkipäivää jo vuosia. Idänportti oli Suur-Helsingin jälkeen maan varakkain lääni, mutta edistyksellisin se ei ollut. Jopa Merensyliin oli tehty 8G-yhteydet ennen meitä.

Labraluokassa oli muutama retrohenkinen geeliteraario, joissa vilisti työläismuurahaisia käytävissään. Ahjo näytti ulkoa päin katsottuna aivan samalta. Pelkkää lasia ja paneelia, mutta muurahaisten sijaan valkopaitaisia työläisiä ja tummapukuisia opettajia.

Avasin puhelimen heti kun ovi painui kiinni perässäni.

Kolmekymmentä uutta viestiä. Zack ja Muhis olivat olleet vauhdissa. He laittoivat usein viestejä koulusta, mikä oli aika epäreilua. Minun puhelimeni olisi takavarikoitu heti, jos joku opettajista olisi nähnyt sen kesken päivän. Niin oli tapahtunut muutaman kerran. Koulussa oli tosin pidemmät päivät, mikä lohdutti vähän.

Zack: Otto ja Sam ootteko jo vapaalla?

Muhis: valopäät on kahjossa kolmeen

Zack: aattelin näyttää teille luusereille jotain

Sitten tuli kuva pienestä dzjejan-figuurista, jonka selkä oli maalattu verenpunaisella. Sen lonkeroissa oli kultaisia pilkkuja. Zoomasin kuvaa henkeäni pidätellen. Dzjejan oli yksi Azurestanin hienoimmista hahmoista. Zack oli kuumontellut tällaista pelifiguuria jo kauan. Ajatus Zackin virneestä sai poskeni lämpenemään.

Muhis: nice!

Muhis: tolla lähtee

Muhis: keneltä pöllit rahat?

Zack: isältäs

Muhis: ai sä löysit sen? sano terveisiä

Zack: ootteko valmiita selkäsaunaan? tällä lyön teiät
paskaks parissa minuutissa

Selasin loput uhittelun täyteiset viestit läpi ja palasin tutkimaan uudestaan dzjejanin kuvaa. Huomasin Oton kirjoittavan viestiä.

Otto: oottakaa vaan kun näätte mun xemonin

Vai niin. Hymyilin samalla kun kirjoitin.

Sam: vähemmän uhoa, enemmän tekoja

Kaikki kolme olivat paikalla lukemassa viestin.

Otto: Sam ootko missä?

Mielialani laski. Otto halusi epäilemättä puhua tapah-
tuneesta. Ei minua varsinaisesti hävettänyt, ärsytti vain.
Melkeen kotona jo, olin vähällä vastata, kun ahjon iljettävän
iilimato löysi minut.

”Mitä sä sekoilit tuolla? Maria sanoi, että sut potkittiin
ulos.”

Nostin katseeni. Hatun kirottu lippa oli blokannut näky-
vyytteni. Selma vei kädet puuskaan. Sammutin puhelimen
ruudun.

”Miten niin?” kysyin. Adrenaliini sai sormenpääni

kihelmöimään. *Hemmetti*. Toivottavasti Selma ei ollut ehtinyt nähdä viestiketjua.

Huulipuna avautui napsahtaen. Lainekammalla aseteltu polkka oli nykyään puolella ahjon tytöistä, samoin tuolalaiset hämähäkkisilmät, mutta huulipunahan ahjon säännöt kielsivät. En tiennyt miksi. Se ei ollut valosieluisten juttu sinänsä, tai ainakin sunnuntaikirkossa saarnaajalla oli aika usein huulipunaa.

Selma taputteli väriä huulilleen ja siristi silmiään.

”Mä oon aina tiennyt, että sä olet pölvästi, mutta en tiennyt, että *noin* iso pölvästi. Suututtaa nyt Liikanen kirkolliskokouksen vuosipäivän alla.”

Nostin keskisormeni pystyyn, lähinnä siksi, että saisin käsilleni muuta tekemistä kuin siskoni kuristamisen.

”Mä kerron äidille”, Selma sanoi nyreänä.

”Mä olen 17, ja sä olet 16. Luulisi, että sä olet jo nähnyt elämässäsi keskisormia.”

Äiti ei luultavasti ehtisi edes kiinnostua siitä, mitä sormia näytin ja milloin. Hänellä oli liian kiire juosta kokouksissa Oton isän kanssa.

Selma kiskaisi esiin pitsiviuhkan ja leyhytteli sillä kasvojaan.

”Sulla on asenneongelma”, Selma sanoi. ”Kai sä tiedät, että akatemiassa ne ei tuu katsomaan tota hyvällä?”

Hah. Jos jostain olin varma niin siitä, ettei akatemiapaikkaa otettaisi minulta pois. Se hyöty oli siitä, että äiti oli sekä Mierron valvontajoukkojen johtaja että Idänportin kirkollishallituksen varapuheenjohtaja.

”Ei kiinnosta”, vastasin.

”Akatemia on tärkeä juttu”, Selma äyskähti.

”Todella”, sanoin. ”Siellä on kuulemma hyvät ruoat, ilmainen kuntosali ja paljon iltahartauksia.”

Kuten toivoin, se riitti Selmalle.

”Ääliö”, hän sanoi ja lähti. Vilkutin hänen peräänsä. En todellakaan kävelisi Selman kanssa samaa matkaa kotiin.

Puhelin piippasi.

Muhis: päätettiinkö niistä rajotuksista jo?

Zack alkoi kirjoittaa viestiä. Tuijotin hänen nimeään ruudulla. Olisin voinut vastata asiaan heti, mutten halunnut keskeyttää Zackia.

Zack: ne päättää siitä viikon päästä

Zack: oisko meiän sisäpiiriläisillä mitään infoo?

Jako valonjäsenten ja toisluokkaisten välillä oli juuri sellainen asia, johon yritin välttää ottamasta kantaa, vaikka toisluokkaisten asiat kiinnostivat minua Zackin ja Muhiksen takia aika paljonkin. Mietin hetken, ennen kuin kirjoitin vastaukseni.

Sam: en jaksa uskoa, että ne toteutuu. ei ne voi mennä läpi, ei ainakaan Suomessa. miettikää nyt, se olisi joku ihmisoikeusrikkomus

Otto: joo ei faija oo kertonut mulle etukäteen mitään jos sitä kysyt

Otto: demonien kohdalla mä noi rajotukset ehkä vielä ymmärrän, mutta en muiden toisluokkaisten

Oton seurassa oli helppo unohtaa, että hänen isänsä oli Suomen toiseksi vaikutusvaltaisin mies, Idänportin rikollishallituksen puheenjohtaja ja samalla äitini lähin työkaveri.

Puhelin kilahti taas.

Zack: on ne rajoittanut kaikkien toisluokkaisten liikkumista suurtsissa ja mahassakin, et ei tää oo sinällään uus juttu

Zack oli oikeassa. Jo nyt tapaamisemme olivat arveluttavia ja olimme pitäneet ne salassa, mutta jos rajoitukset astuisivat voimaan, niistä tulisi laittomia. Se olisi epärealua. Rajoituksia perusteltiin rikollisuuden vähentämisellä, turvallisuuden lisäämisellä ja muulla sellaisella. Eli toisin sanoen kaikki toisluokkaiset kärsivät rangaistuksista, joita olisi voinut määrätä vain demoneille. Suur-Helsingissä liikkumisrajoitus koski ydinkeskustaa ja Suomenvatsassa neljää suurinta kaupunkia. Se, mitä Idänportti päättäisi, oli vielä auki.

Otto: mut ei Suomi lähe mihinkään lännen linjalle tässä asiassa, en mä ainakaan usko

Zack: haha sehän meille pian selviää

Muhis: huomen nähään?

Sam: joo

Zack laitto peukun. Ajatus heidän näkemisestään sai oloni kohenemaan noin kolmesataa prosenttia. Huominen

olisi toinen viikkoni toistuvista kohokohdista. Äiti saattaisi läksyttää minua tämänpäiväisen vuoksi, mutta kitaratunteja hän ei sentään kieltäisi.

Kitarani oli tosin surkeassa vireessä ottaen huomioon, kuinka usein kävin ”kitaratunneilla”.

3 ~ SAM

Mierto oli tylsän tavallinen suomalainen, ei-oikein-min-kään-identiteetin paikka. Kaikkialle oli pitkä matka, metsää ja ilmaperunahalleja oli joka paikassa, pelikauppoja ei yhtään. Täältä oli kaksi tuntia Suur-Helsinkiin, mikä oli juuri sen verran, että sieltä tykättiin täyttää meidän tyhjenevää maaseutua toisluokkaisilla. Myös demoneilla.

Meillä oli tori ja torin keskellä suuren suomalaisen valonjäsenen, Aleksanteri Jaakkolan, patsas. Jaakkola piteli kädessään soihtua, jossa oli kivistä veistetyt liekit. Soihdunkantaja Jaakkola. Aika ilmiselvää symboliikkaa, jos minulta kysyttiin. Patsaan kaulassa erottui paksu sauma kuin kaulapanta, sillä kiviukon pää oli hakattu irti ainakin viisi kertaa. Kaupungin työntekijät olivat sitkeitä ja kiinnittivät sen paikoilleen aina uudestaan. Tai ehkä heillä oli vain liikaa aikaa.

Kotitaloni näkyi ahjoon saakka. Se oli yksi neljästä järven rantaan rakennetusta suolakurkkutalosta, siis tornista, jotka oli suunniteltu Lontoon Gherkinin hengessä. Mikä nyt kenellekin näytti suolakurkulta. Puolet ahjolaisista asui tietysti niissä, sillä ne olivat Mierron kalleimpia taloja, jotka oli rakennettu toisluokkaisten mukana saatujen tukirahojen turvin. Ei sillä, että Mierto niitä tarvitsisi. Ruokakasvattamojen ja pohjaveden ansiosta Idänportilla riitti rahaa.

Vaeltava ihmismassa tukki puolet torista, joka yleensä oli hiljainen. Silmäilin väkijoukkoa. Eniten ihmisiä oli torin kaupungintalon puoleisessa nurkassa. Oton isän täytyi olla

virka-asunnossaan, sillä lippu oli nostettu salkoon teräksisen aidan suojissa.

Lähdin kulkemaan suoraan torin poikki. Siristin silmiäni nähdäkseni kylttien tekstit.

IHMISOIKEUDET KUULUU KAIKILLE!

ELIITTI ALAS!

SELUTTOMUUS EI OLE VALINTA

MUU-USKOISILLE OIKEUKSIA!

Viimeistä kylttiä kantoi vakavailmeinen pieni nainen, joka toi mieleeni Muhiksen. Naisen takana heilui seluttomutta puolustava kyltti, ja hetken aikaa pohdin, kantoiko sitä demoni vai sympatisoija. Vilkaisin sinipukuisia valvojia, joita parveili siellä täällä mielenosoittajien joukossa. He pitäisivät kyllä turvallisuudesta huolen. Muut ihmiset kiersivät kylttijengin kaukaa. *Kukaan* ei halunnut leimautua toisluokkaisten tai varsinkaan seluttomien sympatisoijaksi, minkä ymmärsin hyvin. Minullakaan ei riittänyt sympatiaa demoneille. Olin ollut yhdeksän vanha, kun ensimmäinen pala selustani oli revitty irti.

Yksi osa poissa, kaksi jäljellä.

Minua hämmästytti joka päivä se, että Zack ja Muhis opiskelivat niiden hirviöiden kanssa. Kaikki toisluokkaiset, demonit mukaan lukien, sullottiin kouluiksi kutsuttuihin laitoksiin. Zackin mukaan demonit eivät tosin aiheuttaneet juurikaan häiriöitä oppitunneilla. Sitä oli vaikea uskoa. Ehkä koulu salasi demonien selujenrepimissessiot niin hyvin, ettei edes Zack ollut niistä tietoinen. Tosin luulisi jonkun huomaavan, jos luokkakaverin silmistä, nenästä, korvista ja suusta valuisi mustia tahmavanoja.

Hrr.

”Miksi sä ärsytät mua?” Sam kysyi.

Zack kallisti päätään.

”Mua kiinnostaa nähdä,
miten sä reagoit tähän”, hän vastasi.

”Mihin tähän?”

”Meidän elämään.”

Sam on hyväosainen nuori maailmassa, joka jakautuu valosieluisiin, toisluokkaisiin ja demoneihin. Valosieluisiin kuuluvalla Samilla on salaisuus: hänen parhaat ystävänsä ovat toisluokkaisia, joiden seuraa hänen tulisi kaikin keinoin karttaa. Ella puolestaan on yhteiskunnan alinta luokkaa, demoni, jolla on valta repiä ihmisen sielu irti. Nuorten maailmat risteävät eikä paluuta enää ole. Mikä on ystävyyden hinta? Kuka on valmis katsomaan sielutonta silmiin?

Kolmesti viety sielu on urbaania fantasiaa edustava nuortenromaani, joka nostaa esiin ihmisten rakentamia näkymättömiä rajoja. Proosa- ja säemuoto vaihtelevat teoksessa taidokkaasti ja intensiivisesti.

www.tammi.fi

N84.2

ISBN 978-952-04-7508-6